01/12/2020

Ο Γ. Χρυσουλάκης μιλά για τη “θρησκευτική διπλωματία”

/ Επικαιρότητα

Για τη “λεγόμενη θρησκευτική διπλωματία”, καθώς και για τις “ζωτικής σημασίας σχέσεις της χώρας μας με το Οικουμενικό και τα άλλα Πρεσβυγενή Πατριαρχεία, με τις Αρχιεπισκοπές και τις Μητροπόλεις εκτός Ελλάδας και, φυσικά, με το Άγιο Όρος” μιλά μεταξύ άλλων ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Διπλωματίας και Αποδήμου Ελληνισμού του ΥΠΕΞ κ. Γιάννης Χρυσουλάκης, σε συνέντευξη που παραχώρησε στο «Νέο Φως» και στην επίσημη ιστοσελίδα της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου – ekkairo.org.

Ο κ. Χρυσουλάκης αναφέρθηκε στις παρεμβάσεις που έγιναν στην UNESCO αναφορικά με τη μετατροπή της Αγίας Σοφίας σε τζαμί, αλλά και για τις επετειακές εκδηλώσεις που θα γίνουν το 2021 με αφορμή τη συμπλήρωση 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση του 1821. Επίσης, θυμάται με συγκίνηση την επίσκεψή του στο Κάιρο όπου παραβρέθηκε στα θυρανοίξια του Κοινοτικού Ναού

των Αγ. Κωνσταντίνου και Ελένης αλλά τη συνάντησή του με τον Πάπα και Πατριάρχη Αλεξανδρείας κ.κ. Θεόδωρο.

Διαβάστε όλη τη συνέντευξη

Ποια προγράμματα υλοποιείτε στη Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού του ΥΠΕΞ;

Τα προγράμματα που υλοποιεί η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού είναι πολλά και αφορούν τόσο στην προβολή της εικόνας της χώρας και των εθνικών μας θέσεων στη διεθνή κοινή γνώμη, δηλ. αυτό που ονομάζουμε δημόσια διπλωματία, όσο και στο συντονισμό δράσεων και λειτουργιών που έχουν να κάνουν με την εξυπηρέτηση των αναγκών των ομογενών μας ανά τον κόσμο, τη στήριξη των Ελλήνων του εξωτερικού και την ανάδειξη του δυναμικού της Ελληνικής Διασποράς.

Στην πρώτη κατηγορία, ανήκουν προγράμματα που στηρίζουν την εξωτερική μας πολιτική, που εξηγούν δηλ. στη διεθνή κοινή γνώμη τις θέσεις της Ελλάδας στα εθνικά θέματα, π.χ. η διατύπωση των θέσεών μας για την τουρκική προκλητικότητα στην Ανατολική Μεσόγειο ή την παράνομη μετατροπή της προστατευμένης από την ΟΥΝΕΣΚΟ Αγίας Σοφίας σε τζαμί, καθώς και σε θέματα ευρωπαϊκής και διεθνούς επικαιρότητας, στα οποία η Ελλάδα έχει λόγο και άποψη, όπως λόγου χάρη η κλιματική αλλαγή και η προστασία των μνημείων πολιτιστικής κληρονομιάς. Στην ίδια κατηγορία ανήκει και η λεγόμενη θρησκευτική διπλωματία, η ενασχόληση δηλ. με τις εκκλησιαστικές υποθέσεις, καθώς είναι ζωτικής σημασίας οι σχέσεις της χώρας μας με το Οικουμενικό και τα άλλα Πρεσβυγενή Πατριαρχεία, με τις Αρχιεπισκοπές και Μητροπόλεις εκτός Ελλάδας και, φυσικά, με το Άγιο Όρος.

Η δεύτερη κατηγορία έχει να κάνει με τον Απόδημο Ελληνισμό που, όπως έχει τονίσει ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης, αποτελεί στρατηγική προτεραιότητα για τη χώρα μας. Εδώ θα μπορούσα ενδεικτικά να αναφέρω τις προσπάθειες που έχουμε καταβάλει για την εκπροσώπηση των αποδήμων στις επετειακές εκδηλώσεις που θα λάβουν χώρα του χρόνου για τα 200 χρόνια από την επανάσταση του 1821. Καθώς έχω την τιμή από τη θέση που υπηρετώ να είμαι ο σύνδεσμος μεταξύ της Επιτροπής «Ελλάδα 2021» και Υπουργείου Εξωτερικών, είμαι σε θέση να γνωρίζω πολύ καλά πόσο ένθερμη έχει υπάρξει η συμμετοχή των αποδήμων στην προετοιμασία των επετειακών εκδηλώσεων. Εμείς πρόκειται να προβάλουμε σε όλο τον κόσμο, μέσω των Γραφείων Δημόσιας Διπλωματίας, εκείνες ειδικά τις δράσεις που θα εγκρίνει η Επιτροπή. Επίσης, υπάρχει και η επίσημη συνεργασία μας με την Τράπεζα Πειραιώς, ώστε η Γενική Γραμματεία να

μεταφέρει στην Ομογένεια τις ψηφιοποιημένες επετειακές δράσεις για τα 200 χρόνια από το 1821 που έχει εξαγγείλει ήδη η Τράπεζα.

Ένα άλλο πρόγραμμα, που αποτελεί το επιστέγασμα μακρών προσπαθειών για τη διαφύλαξη και διάδοση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού μεταξύ των παιδιών των ομογενών μας έως 4ηςγενιάς, καθώς σε αυτά συχνά παρατηρείται το φαινόμενο να μεγαλώνουν χωρίς να μαθαίνουν να μιλούν και να γράφουν τη γλώσσα μας, είναι η συμμετοχή της Γενικής Γραμματείας στις εκδηλώσεις, διαδικτυακές φέτος λόγω πανδημίας, για την Παγκόσμια Ημέρα Ελληνικής Γλώσσας. Κυρίως, όμως, η ενεργός συμμετοχή μας στη διάδοση και προβολή της ψηφιακής πλατφόρμας «StaEllinika.com», και η δωρεάν προσφορά μας στον απόδημο ελληνισμό, αλλά και στους φιλέλληνες και τα παιδιά τους, ενός πολύ χρήσιμου εργαλείου εκμάθησης της γλώσσας, της ιστορίας και του πολιτισμού μας. Αυτό έγινε εφικτό έπειτα από τη συνεργασία της Γενικής Γραμματείας με το Κέντρο Ελληνικών Σπουδών του Ιδρύματος «ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ» (ΙΣΝ) στο Πανεπιστήμιο Simon Fraser του Βανκούβερ στον Καναδά μέσω διεπιστημονικής ομάδας που δούλεψε για το σκοπό αυτό. Η χρηματοδότηση έγινε εξ ολοκλήρου από το ΙΣΝ, ενώ η πανδημία επιτάχυνε τις προσπάθειες ώστε να καλυφθούν οι ανάγκες των παιδιών που έμειναν σπίτι. Η πιλοτική κυκλοφορία της πλατφόρμας πραγματοποιήθηκε τον Απρίλιο 2020 και η επίσημη κυκλοφορία τον Σεπτέμβριο 2020. Αυτή τη στιγμή έχουμε μετρήσει πάνω από 18.000 εγγεγραμμένους χρήστες από 118 κράτη. Τον Ιούνιο, μάλιστα, συμμετείχα μαζί με τον Πρωθυπουργό, κ. Κυριάκο Μητσοτάκη, και τον Υφυπουργό Εξωτερικών, κ. Κώστα Βλάση, σε μια μεγάλη τηλεδιάσκεψη για την πλατφόρμα, με δασκάλους, μαθητές και γονείς από σχολεία από κάθε γωνιά της γης.

Είναι, επίσης, σημαντικό να αναφερθεί ότι τα Προγράμματα Φιλοξενίας που προγραμματίζουμε, και είναι προς το παρόν σε αναστολή λόγω πανδημίας, δεν θα έχουν πλέον μόνο το χαρακτήρα απλών διακοπών πίσω στην πατρίδα, αλλά θα συνδυάζονται με την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας και του πολιτισμού μας. Έτσι θα τονιστεί η εκπαιδευτική διάσταση πλην της ψυχαγωγικής, με εμπειρία που αφήνει πραγματικό αποτύπωμα στις παιδικές ψυχές των συμμετεχόντων. Στο πλαίσιο αυτό, μια ακόμη μέριμνα προς υλοποίηση, μόλις το επιτρέψει η πανδημία, είναι και ο θεσμός των Θερινών Σχολείων, με μαθήματα ελληνικής γλώσσας για ομογενείς και φιλέλληνες. Ιδίως για τα παιδιά των αποδήμων, τα σχολεία αυτά θα λειτουργήσουν άμεσα σε 3 ηλικιακές κατηγορίες, όπου θα διδάσκονται η γλώσσα, η ιστορία και ο ελληνικός πολιτισμός.

Τέλος, θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί ο μεγάλος διεθνής παιδικός-νεανικός διαγωνισμός ζωγραφικής για την Ομογένεια με θέμα «Κοντά ή Μακριά ΕΙΜΑΣΤΕ

όλοι ΕΝΑ» που διοργάνωσε και συντόνισε η Γενική Γραμματεία μαζί με άλλους φορείς, με εντυπωσιακή συμμετοχή από 30 χώρες, μεταξύ αυτών και η Αίγυπτος. Στόχος του διαγωνισμού ήταν να διατηρηθεί ζωντανός και ισχυρός ο δεσμός των Ελλήνων Ομογενών με τη μητέρα πατρίδα εν μέσω της πανδημίας που κράτησε στο σπίτι τους πολίτες όλου του κόσμου. Για το λόγο αυτό, διενεργήθηκε εξ αποστάσεως, ηλεκτρονικά στο σύνολό του.

Ποια είναι τα σχέδιά σας και ο στόχος σας;

Ο στόχος μου, ως επικεφαλής της νέας Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού, είναι να υπηρετήσω με τον καλύτερο δυνατό τρόπο την απόφαση του Πρωθυπουργού Κυριάκου Μητσοτάκη για τη δημιουργία αυτής της πολυδύναμης δομής που συνδυάζει την πολιτική για τη βελτίωση και προβολή της εικόνας της χώρας στο εξωτερικό με την αγάπη και τη μέριμνα για τα θέματα των αποδήμων καθώς και την αξιοποίηση του αστείρευτου δυναμικού των Ελλήνων του εξωτερικού.

Οι δύο αυτές πτυχές δεν συγκρούονται μεταξύ τους, είναι αλληλοσυμπληρούμενες και έχουν να κάνουν με την ίδια εξωστρεφή όψη και τον ίδιο επιχειρησιακό βραχίονα προβολής της χώρας στο εξωτερικό. Η νέα Γενική Γραμματεία συνεχίζει να αποτελεί τη γέφυρα επικοινωνίας των Ελλήνων της διασποράς με το μητροπολιτικό κέντρο, τον φορέα κατανόησης και διαμεσολάβησης ανάμεσα στους ομογενείς μας και την ελληνική πολιτεία, ενώ παράλληλα δημιουργεί το σύγχρονο αφήγημα της χώρας και προβάλλει τη θετική της εικόνα στη διεθνή κοινή γνώμη με τη βοήθεια και τη συνεργασία και των ομογενών μας, που όπου και αν βρίσκονται, αποτελούν αξιοσέβαστο κομμάτι των τοπικών κοινωνιών με ιδιαίτερη αξία, εκτίμηση και αναγνωρισιμότητα. Μέσω της νέας Γενικής Γραμματείας, προάγεται και αναδεικνύεται επικοινωνιακά με αναβαθμισμένο τρόπο η διεθνής εικόνα της χώρας και ταυτόχρονα ενισχύεται ο ρόλος της Ομογένειας.
Πιστεύω ότι στο μέλλον η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού μέσα από τη νέα ισχυρή και ενοποιημένη δομή της θα υπηρετήσει καλύτερα τους στόχους της, συντονίζοντας και υλοποιώντας με ενιαίο και αποτελεσματικό τρόπο όλες τις δράσεις και λειτουργίες που εξυπηρετούν τις ανάγκες των αποδήμων Ελλήνων και προβάλλουν τη χώρα στη διεθνή κοινή γνώμη.

Ποια είναι η μεγαλύτερη πρόκληση που καλείστε να διαχειριστείτε;

Η μεγαλύτερη πρόκληση αυτή την εποχή, τόσο για μένα προσωπικά όσο και για τους συνεργάτες μου, είναι η διασφάλιση των δραστηριοτήτων μας εν μέσω της πανδημίας που διανύουμε. Η απρόσκοπτη συνέχεια του έργου της Γενικής

Γραμματείας και ο εμπλουτισμός της με νέες δράσεις, νέες ιδέες, νέες αποφάσεις προς υλοποίηση. Ούτε η δημόσια διπλωματία μπορεί να σταματήσει να υπηρετεί τους στόχους της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, δεδομένης και της κλιμάκωσης της έντασης που επιχειρείται στην περιοχή της ΝΑ Μεσογείου και στα θαλάσσια σύνορά μας, ούτε η πολιτική για τον Απόδημο Ελληνισμό είναι δυνατόν να ανασταλεί.

Από εκεί και πέρα οι επί μέρους προκλήσεις είναι πολλές και καλοδεχούμενες. Από τους εορτασμούς στο εξωτερικό για την επέτειο των 200 ετών από την Ελληνική Επανάσταση του 1821, που ανέφερα προηγουμένως και που αποτελούν μια θαυμάσια ευκαιρία για να δείξουμε στον κόσμο, και με τη συμμετοχή των ομογενών μας, τι έχει καταφέρει η χώρα μας τα 200 χρόνια της ανεξαρτησίας της, μέχρι την πλήρη υλοποίηση των μακρόπνοων προγραμμάτων μας για την προβολή και διάδοση της γλώσσας μας, το συντονισμό και τη στήριξη πολιτιστικών δράσεων και φεστιβαλικών εκδηλώσεων στο εξωτερικό που ήδη σχεδιάζουμε στους τομείς των γραμμάτων, της επιστήμης και των τεχνών, όπου συμμετέχουν με επιτυχία πολλοί ομογενειακοί φορείς σε συνεργασία με τις κατά τόπους ελληνικές Διπλωματικές Αρχές και τα Γραφεία Δημόσιας Διπλωματίας.

Λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού τα ταξίδια στο εξωτερικό είναι εξαιρετικά δύσκολα. Πώς καταφέρνετε να έρθετε σε επαφή με τους ομογενείς;

Παρά τη μεγάλη απόσταση που μας χωρίζει, οι σχέσεις των Ομογενών με την πατρίδα και όσα συμβαίνουν εδώ χαρακτηρίζονται από αμείωτο ενδιαφέρον. Αλλά το ίδιο αμφίδρομο είναι και το δικό μας ενδιαφέρον προς αυτούς. Ακόμη και σήμερα, που η ανθρωπότητα πλήττεται από την πανδημία του κορωνοϊού, το ενδιαφέρον μας παραμένει αναλλοίωτο και συνεχίζει να εκφράζεται, χάρη και στη σύγχρονη τεχνολογία, μέσα από συνεχείς καθημερινές διαδικτυακές επαφές και συμμετοχές σε ψηφιακές διοργανώσεις και άλλες εκδηλώσεις που αποσκοπούν στη διατήρηση και ενδυνάμωση των ούτως ή άλλως ισχυρών δεσμών μας. Όπως έχω πει και στο παρελθόν, οι Ελληνικές Κοινότητες ανά τον κόσμο είναι πάντοτε παρούσες στα καλέσματα της πατρίδας και η συμμετοχή τους στα εθνικά δρώμενα παραμένει εντονότατη. Με τρόπο, λοιπόν, αμφίδρομο, παρακολουθούμε και εμείς διαρκώς τις δραστηριότητές τους, ενημερωνόμαστε και συζητούμε για τα προβλήματά τους, είμαστε σε καθημερινή επικοινωνία με τους εκπροσώπους τους και προσπαθούμε να συνδράμουμε και να στηρίξουμε το έργο τους με όλες μας τις δυνάμεις. Σκοπός μας, αυτές τις δύσκολες ώρες που περνάμε, να κρατήσουμε ανοιχτό το διάλογο, συνεχίζοντας την προσπάθειά μας για κοινούς σχεδιασμούς και δράσεις στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό και σε άλλους τομείς.

Ποιες είναι οι δράσεις σας για την Αφρική, τη Μέση Ανατολή και ειδικότερα την Αίγυπτο;

Πολύ πρόσφατα είχα τη χαρά να συμμετάσχω στη διαδικτυακή πρωτοβουλία του Συντονιστικού Γραφείου Εκπαίδευσης Γιοχάνεσμπουργκ στη Νότια Αφρική, όπου μου δόθηκε η ευκαιρία να παρουσιάσω τα οφέλη από την εφαρμογή της πλατφόρμας εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας «StaEllinika.com», ένα από τα πιο φιλόδοξα προγράμματα που, όπως σας είπα στην αρχή, τρέχει αυτή τη στιγμή η Γενική Γραμματεία Δημόσιας Διπλωματίας και Απόδημου Ελληνισμού. Ενημέρωσα, έτσι, τους συμμετέχοντες Έλληνες εκπαιδευτικούς από 12 κράτη της Αφρικής και Μ. Ανατολής για όλες τις καινοτόμες παιδαγωγικές μεθόδους που αξιοποιεί αυτή η πλατφόρμα, την οποία μπορούν να χρησιμοποιήσουν όλα τα ελληνόπουλα του κόσμου ανεξαρτήτως ηλικίας, καθώς και παιδιά διαφορετικών εθνικοτήτων που επιθυμούν να μάθουν ελληνικά.

Να αναφέρω ακόμη τις δράσεις μας προς την κατεύθυνση της ενίσχυσης της σχολικής εκπαίδευσης στην αφρικανική ήπειρο, τη στήριξη των σχολείων του Κονγκό με ηλεκτρονικούς υπολογιστές, βιβλία και ψηφιακό υλικό, τη συμμετοχή μου στις εκδηλώσεις των σχολείων της Ζάμπιας με τον Σεβασμιότατο Μητροπολίτη Ιωάννη, καθώς και τη συμμετοχή μου στις εκδηλώσεις του Ελληνικού Τμήματος της Σχολής ΣΑΧΕΤΙ, όπου μέσα σε μια άκρως συγκινητική ατμόσφαιρα είχα την ευκαιρία να αναφερθώ, ως όφειλα, στον πρόσφατα θανόντα Γεώργιο

Μπίζο, κύριο ιδρυτή της Σχολής, υπέρμαχο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και αδελφικό φίλο και δικηγόρο του Νέλσονα Μαντέλα. Πέραν αυτών, υπάρχουν και άλλες προγραμματισμένες δράσεις που δυστυχώς όμως αναβλήθηκαν λόγω κορωνοϊού και αναμένουν τον επαναπρογραμματισμό τους, όπως λόγου χάρη οι σχεδιασμένες εκδηλώσεις στη Βιβλιοθήκη της Αλεξάνδρειας.

Όπως γνωρίζετε, η Αφρική φιλοξένησε και συνεχίζει να φιλοξενεί σημαντικές παροικίες Ελλήνων ομογενών που από την πρώτη στιγμή αγάπησαν την αφρικανική ήπειρο, εργάστηκαν σκληρά και, παρά το ασταθές πολλές φορές πολιτικό περιβάλλον, συνέβαλαν τα μέγιστα στην οικονομική ανάπτυξη των χωρών που τους φιλοξένησαν. Κάτω από την πνευματική καθοδήγηση της πρεσβυγενούς και δευτερόθρονης Εκκλησίας του Αγίου Μάρκου και του πνευματικού ηγέτη της, του Μακαριοτάτου Πατριάρχου Αλεξανδρείας και πάσης Αφρικής, οι Έλληνες σε κάθε γωνιά της Αφρικής, από τις ιστορικές κοινότητες της Αιγύπτου μέχρι την Αιθιοπία, τη Ζιμπάμπουε και τη Νότια Αφρική, ορθοπόδησαν, άκμασαν και κέρδισαν το σεβασμό και την εκτίμηση των τοπικών κοινωνιών, παρά τις πολιτιστικές ή θρησκευτικές διαφορές που ενδεχομένως να υπήρχαν. Σε πολλά κράτη μάλιστα, όπως η Αίγυπτος, η Ελληνική Διασπορά αποτέλεσε και αποτελεί σημαντική γέφυρα της φιλοξενούσας χώρας με την Ελλάδα.

Αυτή η πραγματικότητα οδήγησε την ελληνική πολιτεία στην εκπόνηση δράσεων και συνεργειών μεταξύ περισσότερων κρατών στην ίδια γεωγραφική περιοχή, όπως είναι οι τριμερείς επαφές Ελλάδας-Κύπρου-Αιγύπτου και Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ που περιλαμβάνουν και επιμέρους δράσεις στον τομέα της Διασποράς των χωρών αυτών, σε αναστολή βέβαια τώρα λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, έτοιμες όμως από την πλευρά της Γενικής Γραμματείας μας να επανεκκινήσουν, να επικαιροποιηθούν, να εμπλουτιστούν και επεκταθούν ευθύς αμέσως μόλις περάσουμε στην κανονικότητα. Όπως σε πλήρη ετοιμότητα και στάδιο άμεσης υλοποίησης βρίσκονται και οι λοιπές δράσεις μας που έχουν να κάνουν με προγράμματα φιλοξενίας-γνωριμίας νέων αποδήμων με τις ιδιαίτερες πατρίδες τους.

Επί του παρόντος, συνεχίζουμε να στηρίζουμε και να προβάλλουμε τις δράσεις των ομογενειακών μας φορέων σε Αφρική και Μέση Ανατολή, με τους οποίους είμαστε σε συνεχή επαφή τόσο για την ανάδειξη του δυναμικού που διαθέτουν όσο και για την προβολή του ελληνικού πολιτισμού και της εθνικής εικόνας στη χώρα τους.

Θα θέλαμε να μας διηγηθείτε μία ανάμνησή σας από τους Αιγυπτιώτες.

Θέλω να σταθώ στη ζεστασιά της φιλοξενίας που μου επιφύλαξαν οι Αιγυπτιώτες ομογενείς μας κατά την επίσκεψη που πραγματοποίησα στην Αίγυπτο πριν ένα χρόνο περίπου για τα θυρανοίξια του Ιερού Ναού Κωνσταντίνου και Ελένης στο

Κάιρο μετά την ανακαίνισή του από την μεγάλη ευεργέτιδα Αικατερίνη Σοφιανού-Μπελεφάντη και την Ελληνική Κοινότητα Καΐρου, όπου με μεγάλη συγκίνηση παρακολούθησα τον εσπερινό και το αρχιερατικό συλλείτουργο που τελέστηκε προεξάρχοντος του Μακαριότατου Πατριάρχη και Πάπα Αλεξανδρείας και Πάσης Αφρικής, κ.κ. Θεόδωρου Β’. Θυμάμαι την ενδιαφέρουσα συζήτηση που είχα με την Υπουργό Διασποράς της Αιγύπτου, κα Ναμπίλα Μακράμ, η οποία έχει συμβάλει σημαντικά στη σύσφιξη των σχέσεων Ελλάδας-Αιγύπτου, αλλά και τις από καρδιάς συζητήσεις με τον Πρόεδρο της Ελληνικής Κοινότητας Καΐρου, κ. Χρήστο Καβαλή και, βεβαίως, με τον ίδιο τον Μακαριότατο, ο οποίος αποτελεί ένα τεράστιο εθνικό κεφάλαιο για τον ελληνισμό της Αφρικής. Παραμένουν έντονες οι εντυπώσεις που μου άφησε η προσκυνηματική μου επίσκεψη στο Πατριαρχείο Αλεξανδρείας, την οποία θα ήθελα να επαναλάβω με την πρώτη ευκαιρία.